

[Hans Conrad Koefoed.]

om, at Arbejdet i egen Bedrift øger den enkeltes Arbejdsindsats betydeligt, og Ungdommen, som har den Gnist, der hos os ældre er helt eller delvis slukket, ønsker Forandring, ønsker Fornyelse og Forbedring, og det er dermed dem, der har Mulighed for at skabe Fremskridtene. Vi ældre Landmænd er snarere tilbøjelige til at nøjes med at holde den gaaende paa det gamle, ja, under de nuværende Forhold — jeg tænker paa de nuværende Medhjælpsforhold i Landbruget — er der mange, som overvejer at overvinde disse gennem en Ekstensivering af Bedriften, en mulig Udvikling til Skade for hele Samfundet, som jeg tror, at man ogsaa fra anden Side end Landbrugets gør klogt i at se i Øjnene.

Naar man saaledes erkender, at der sker samfundsmæssig Skade, fordi Landboudommen ikke vover at gaa ind under den økonomiske Risiko, der i Dag er forbundet med Overtagelse af selvstændige Landbrugsbedrifter, kan den Tanke opstaa hos en, og det er mange Aar siden, den er opstaaet hos mig, om der ikke kunde findes en Maade, hvorpaa Samfundet kunde afbøde en saadan Risiko for de unge Landmænd. Forholdet er vel dette, at selv med de Laanegrænser, der er i det forelagte Lovforslag, vil det samlede Laan næppe komme op paa mere end 120—130 pCt. af den skattemæssige Værdi, medens den virkelige Etable-ringssum for Ejendommen fuldt udbygget og besat formentlig vil ligge paa 180—200 pCt. af Værdierne, og jeg tror, man kan sige, at Handelsprisen paa bestaaende Ejendomme, som er almindeligt besat, ogsaa ligger nogenlunde paa denne Højde. Men den Tanke er da opstaaet hos mig, om ikke Staten ud over det i det foreliggende Lovforslag hjemlede Laan burde indskyde et særligt Laan, hvis ikke alene Forrentning, men ogsaa Tilbagebetaling var betinget af vedkommende Ejendomsgruppes gennemsnitlige Forrentningsprocent i Tilbagebetalingsperioden, altsaa saaledes at Laan i Virkeligheden, dersom Landbrugskonjunkturerne blev ringe, helt eller delvis blev Tilskud, men ogsaa saaledes at dette ikke blev Tilfældet, hvis det skulde vise sig at være unødvendigt, nemlig hvis Konjunkturerne blev gunstige. Herom ved vi jo intet sikkert. Vi ved kun dette, at Landets

indre Politik i nogen Maade øver sin Indfyldelse derpaa. Jeg kunde tænke mig, at et saadant Laan gik op til f. Eks. 150—170 pCt. af de skattemæssige Værdier. Naturligvis maa det ikke gaa op til eller helt i Nærheden af Handelsprisen, fordi det ikke maa virke yderligere stimulerende paa denne, men ogsaa fordi man billigvis nu — i Særdeleshed nu — kan forlange af de unge, at de selv har sammensparet en Kapital, som de ikke kan komme uden om at sætte ind.

Jeg kan jo ikke vide, hvad man vil mene om Mulighederne for en Realisation af noget i den her antydede Retning. Jeg er fuldt klar over, at der vil opstaa Vanskeligheder paa forskellig Maade, men hvis der er en Vilje, vil der ogsaa være en Vej. Naar jeg i det hele taget har dristet mig til at fremføre dette, er det, fordi jeg er af den Opfattelse, at det ingen Skade er til, om Rigsdagen i sin Behandling af de forskellige Problemer en Gang imellem lader Tankerne gaa lidt uden for de Baner, som Traditionen har skabt.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Erik Eriksen): Jeg skal forsøge at svare saa kort, som det overhovedet er muligt. Jeg skal ikke tage ret meget af Tingets efterhaanden noget kostbare Tid.

Jeg vil gerne begynde med at takke samtlige Ordførere for den Tilslutning, de har givet til Lovforslaget, og jeg skal saa knytte et Par Bemærkninger til enkelte Ting, der har været fremført.

Maa jeg først sige til det ærede Medlem Hr. Bording, at det var jo alligevel en Gang imellem, ligesom man fik en Anelse om, at det ærede Medlem var kommet i Opposition, men det er maaske noget, der følger med.

Det ærede Medlem savnede, idet han drog en Sammenligning mellem dem, der faar Tillægsgjord, og saa Nybyggerne, en tilsvarende Lettelse for de Folk, der fik Tillægsgjord, som Nybyggerne faar. Nu er det vel nok saadan, at man kan sige, at i Almindelighed er de Folk, der faar Tillægsgjord, bedre stillet end Nybyggerne, men jeg vil ingenlunde bestride, at der er god Grund til at overveje det ærede Medlems Planer og Ønsker i det Udvalg, som jeg antager bliver nedsat. Det samme kan gælde alle